

خط زمانی پروژه‌های فرهاد احمدی

FARHAD AHMADI PROJECTS TIMELINE

Kambiz Moshtagh Gohari

کامبیز مشتاق گوهری

دوره نخست، انقلاب و جنگ (۱۳۶۸-۱۳۵۷): همزمان با وقوع انقلاب و جنگ ایران و عراق که اوج گفتمان غرب ستیزی و احیای هویت و سنت و گسست از جریان معماری معاصر غرب و روزگار پهلوی دوم است، ضرورت رسیدگی به مناطق محروم و بازسازی مناطق جنگ‌زده فرهاد احمدی را به خود مشغول می‌سازد. در این دوره فعالیت‌های او را در بازسازی مناطق جنگ‌زده می‌توان دنبال کرد که این تجربه‌ها به طراحی و ساخت «مرکز فرهنگی درفول» می‌انجامد البته همه پروژه‌های طراحی فرهاد احمدی که نگاهی به معماری سنتی ایران دارند را باید محصول این دوره کاری او دانست. در این دوره روش و متدولوژی کارهای فرهاد احمدی به نوعی زمینه‌گرایی و تلاش برای احیای هویت ایرانی‌گرایی دارد که می‌توان این نگاه را در آثار نظیر: «اکسپوی ۱۹۸۰»، «مرکز فرهنگی کرمان»، «مرکز فرهنگی تبریز»، «طرح پشت مسجد اصفهان»، «پروژه عظیمی» و «مرکز فرهنگی کرمان» به روشنی دید.

دهه پنجاه شمسی تا وقوع انقلاب: این دهه از زندگی فرهاد احمدی دوره دانشجویی و تحصیل او در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران را دربرمی‌گیرد که زمینه‌آشنایی او با فضای روشنفکری و انقلابی آن زمان فراهم می‌شود. حضور در حسینیه ارشاد و نشستن پای سخنرانی‌های علی شریعتی و پیگیری اندیشه‌های داریوش شایگان و سایر اندیشمندان حوزه فرهنگ و هویت ایرانی در این دوره، دوستی‌ها و آشنایی‌هایی را برای فرهاد احمدی پدید می‌آورد که بعدها در جهت دادن به اندیشه‌های معماری و روابط کاری او چه در دانشگاه و چه در فضای حرفه‌ای، مؤثر است. در این دوره از طرح‌ها و ساخته‌های او تنها به پروژه «خانه دربند» می‌توان اشاره کرد که زمین آن از دارایی‌های خانواده ایشان بوده است و او در این زمین دو ساختمان ویلایی با توجه به شرایط سایت و منظر و با نگاهی به معماری ایرانی می‌سازد.

مرکز فرهنگی درفول، ۱۳۷۰-۱۳۶۵

مرکز بین‌المللی فرهنگی اصفهان، ۱۳۸۲-۱۳۷۷

خانه دربند، ۱۳۵۱

می‌شود. از عمده کارهای این دوره او می‌توان به این آثار اشاره کرد: «شهرکتاب آرژانتین (نیمه‌کاره)»، «ساختمان فرشته»، «خانه فرشته»، «سفارت ایران در سنول»، «سفارت ایران در استکهلم (سوند)»، «مرکز فرهنگی اصفهان»، «مسابقه کتابخانه لاهور»، «مرکز مدیریت» و «پادمان شهیدا».

دوره سوم (۱۳۹۹-۱۳۸۴): این دوره که مصادف است با افزایش درآمدهای نفتی، زمینه افزایش آگاهی معماران داخلی نسبت به جریان‌های معاصر جهان فراهم و برگزاری مسابقات بین‌المللی معماری در کشور آغاز می‌شود که برای نخستین بار بعد از انقلاب به درخواست بخش‌های خصوصی و دولتی از معماران و مشاوران خارجی برای طرح و ساخت پروژه‌های مختلف معماری در کشور دعوت می‌شود. به نظر می‌رسد این دوره غنی‌ترین دوره کاری فرهاد احمدی باشد که در آن به نوعی پختگی در تلاقی علایق و اندیشه‌های پیرامون معماری، سنت و معاصربودگی رسیده است. در کارهای این دوره او از نظر کارکرد معماری، معانی نمادین و ظرایف اقلیمی نوعی تلفیق با جریان‌ها و ارزش‌های معماری معاصر جهان دیده می‌شود. فرهاد احمدی در این سال‌ها به طور مشخص به معماری پایدار، معماری اکو-تک و معماری سبز تمایل پیدا می‌کند و مجموعه آثاری را بر این اساس طراحی و اجرا می‌کند که همچنان در آنها ارجاعاتی به تاریخ و سنت ایرانی وجود دارد گرچه بسیار نامحسوس‌تر و عمیق‌تر از تجربه‌های سال‌های نخست کار حرفه‌ای او.

آثار زیر را می‌توان نتیجه تلاش او در این سال‌ها در این زمینه دانست: «مجموعه تئاتر تجربی باغ صبا»، «مرمت و احیای باغ امیرسلیمانی»، «ساختمان جدید دانشگاه اصفهان»، «ساختمان اداری قم»، «ساختمان نظام مهندسی خوزستان»، «کتابخانه دانشگاه علم و صنعت»، «مجموعه گردشگری طالقان» و «ساختمان جدید میراث فرهنگی اصفهان».

گفتنی است که غالب مسابقاتی که فرهاد احمدی در آنها رتبه‌هایی نیز کسب کرده، آثاری از تلاش‌های او در این دوره هستند که آخرین آنها کسب رتبه نخست مسابقه مجموعه تئاتر مشهد در سال گذشته بود.

دوره دوم، دوم خرداد (۱۳۸۴-۱۳۷۶): این دوره که استوار بر شعارهای اصلاح‌طلبی شکل گرفته بود، دوره گشایش فضای سیاسی و اقتصادی کشور پس از پایان جنگ و روی کار آمدن دولت اصلاح‌طلب است که افزایش مراودات بین‌المللی و برگزاری نشست‌های مختلف معماری، نمایشگاه معماران خارجی و شروع مسابقات معماری به ویژه مسابقه معماری ساختمان فرهنگستان‌های جمهوری اسلامی و پدید آمدن جوایز معماری از شاخصه‌های مهم معماری آن محسوب می‌شود. بسیاری از دوستان و همفکران فرهاد احمدی اکنون در دولت جایگاه‌های تأثیرگذاری دارند و از آنجا که احمدی توانسته در این سال‌ها اندیشه و کارهای خود را به گونه‌ای متمایز از جریان جاری ساخت‌وساز معماری حول بازنگری سنت و هویت ایرانی تمرکز ببخشد، از جمله معماران شناخته‌شده و محبوب برای بسیاری از مدیران دولت جدید شمرده می‌شود.

این دوره به راستی دوره‌ای پرکار برای او محسوب می‌شود. جریان‌های نو معماری در ایران بازخوانی می‌شوند. جنبش‌هایی نظیر ساختارشنکی‌های-تک و نوعی نمادگرایی جدید ایرانی که از طریق نظریات و آثار معماری سیدهادی میرمیران فضای معماری ایران را به خود مشغول ساخته، شور دوباره‌ای به فضاهای آموزشی و حرفه‌ای معماری ایران داده است. با ورود بهرام شیردل به ایران و چند جلسه سخنرانی او، هم معماران جوان و هم معماران صاحب تجربه ایرانی با معماری فولدینگ که هم در دنیا پیروانی دارد و هم به نوعی بانی آن یک ایرانی است، آشنا می‌شوند و به یوایی فضای معماری در این دوره افزوده می‌شود. فرهاد احمدی در این دوره به شدت مجذوب معماری های-تک است و تلاش می‌کند با توجه به محدودیت‌های تکنیکی و اجرایی داخل کشور در پروژه‌های خود نوعی های-تک ساده‌شده ایرانی را دنبال کند. گرچه همچنان با توجه به ارزش‌های معماری ایرانی نوعی نمادگرایی ایرانی را در کارهای این دوره خود نیز می‌دمد. این دوره را می‌توان دوره تلاش جدی او برای شناخت معماری معاصر غرب دانست، به‌ویژه که به واسطه سفارش دولت به ایشان و چند معمار دیگر برای ساخت سفارتخانه‌ها و بناهای عمومی دولتی در خارج از کشور، امکان تجربه و سفر حرفه‌ای به کشورهای دیگر فراهم

سازمان میراث فرهنگی استان اصفهان، ۱۳۹۰

سفارتخانه ایران در سنول، کره جنوبی ۱۳۸۴-۱۳۷۶

مسابقه پردیس تئاتر مشهد، مشهد، ۱۳۹۸

ساختمان اداری فرشته، ۱۳۷۸